

Suvestinė redakcija nuo 1999-03-25 iki 2004-06-19

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [108-2742](#), i. k. 0971100NUTA00001273

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL AUKŠTAITIJOS, DZŪKIJOS IR ŽEMAITIJOS NACIONALINIŲ PARKŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1997 m. lapkričio 24 d. Nr. 1273

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatus (pridedama).
2. Iš dalies pakeičiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. balandžio 22 d. nutarimą Nr. 283 „Dėl Dzūkijos, Žemaitijos, taip pat Aukštaitijos nacionalinių parkų, Trakų istorinio nacionalinio parko laikinųjų nuostatų ir Viešvilės valstybinio rezervato nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [19-562](#); 1995, Nr. [106-2374](#)):
 - 2.1. išbraukti antraštėje bei 1 punkte žodžius „Dzūkijos, Žemaitijos, taip pat Aukštaitijos nacionalinių parkų“;
 - 2.2. pripažinti netekusiais galios patvirtintus nurodytuoju nutarimu Dzūkijos, Žemaitijos ir Aukštaitijos nacionalinių parkų laikinuosius nuostatus.
3. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. rugpjūčio 20 d. nutarimą Nr. 633 „Dėl Dzūkijos, Žemaitijos ir Aukštaitijos nacionalinių parkų laikinųjų nuostatų dalinio pakeitimo“ (Žin., 1993, Nr. [40-848](#)).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MINISTRAS

VYTAUTAS KNAŠYS

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO NUOSTATAI

Bendrosios nuostatos

1. Aukštaitijos nacionalinis parkas (toliau vadinama – nacionalinis parkas) įsteigtas Lietuvos Ministrų Tarybos 1974 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 124 Ignalinos, Švenčionių ir Utenos rajonų savivaldybių administruojamų teritorijų dalyse ir skirtas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoeikos sistemoms, reprezentuojantiems Aukštaitijos etnokultūrinės srities ir jos paribio gamtos bei kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti.

2. Nacionalinio parko veiklą reglamentuoja ir jo apsaugos bei naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas ir kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, saugomų teritorijų nuostatai, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentai, kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės aktai bei šie nuostatai.

3. Nacionalinio parko teritorija tvarkoma pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemas“ (Žin., 1997, Nr. [38-942](#)) patvirtintą planavimo schemą ir parengtus bei nustatytą tvarka suderintus ir patvirtintus miestelių ir kaimų detaliuosius (bendruosius) planus, nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo, miškotvarkos, žemėtvarkos, vandentvarkos, rekreacijos, kelių bei inžinerinių komunikacijų ir kitus projektus.

4. Atkuriant nuosavybės teises pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, nacionalinio parko žemė, vandens telkiniai ir miškai savininkams grąžinami arba perduodami nuosavybės ribotam tiksliniam naudojimui. Žemė nacionaliniame parke perduodama ar nuomojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5. Privatizuojamiems objektams, esantiems nacionalinio parko teritorijoje, taikomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Privatizuojamų objektų, esančių valstybės saugomose teritorijose, naudojimo privalomosios sąlygos.

Nacionalinio parko paskirtis, apsauga ir naudojimas

6. Nacionalinio parko paskirtis yra:

6.1. išsaugoti unikalią trijų kraštovaizdžio sričių sandūroje esančią Žeimenos aukštupio ekosistemą, Ažvinčių (Gervėčių) sengirės ir Balčio ežero gamtinius kompleksus, Baluošo, Linkmeno – Ūkojo, Tauragno ir Uteno miškingų ežerutų dubaklonių, Šiliniškių tarpežerinio gūbrio su Ladakalniu bei Benediktavo (Makių) moreninio masyvo ir Kiaunos slėnio kraštovaizdį, Petriškių geomorfologinį ir Būkos, Juodupės, Švoginos, Pliaušės, Labazės, Asalnų bei Žeimenio hidrografinius kompleksus, Vilkaraisčio, Kriogžlio, Siūrių ir Pagilūtės pelkes, savitas Ažvinčių bei Minčios girių, Kretuono, Kretuonykščio, Knyčio ir Pažeimenės biocenozės, retų rūšių augalus ir gyvūnus, kitas gamtos vertybes ir paminklus;

6.2. išsaugoti Šiaurės Rytų Lietuvos XII-XV a. gynybinės linijos liekanas su Taurapilio, Ginučių, Puziniškių, Linkmenų, Vajuonio ir kitais piliakalniais bei Rėkučių senovės gynybinių pylimų, unikalų Kretuono archeologinį kompleksą, Minčios, Vyžų, Šakarvos, Palušės, Kaltanėnų, Švento ir kitus pilkapynus bei akmens amžiaus gyvenvietes, etnografiškai vertingus Salų (II), Varniškių (II), Vaišnoriškių, Šuminų (Pabaluošės), Strazdų (Šariškės), Kretuonių, Benediktavo (Maknių) bei kitus etnografinį pobūdį ar elementus išlaikiusius kaimus, Kaltanėnų urbanistinį

kompleksą, Palūšės bažnyčios architektūrinį ansamblį, parko teritorijoje esančius vandens malūnus, Stripeikių senovės bitininkystės muziejų, kitas kultūros paveldo vertybes ir paminklus;

6.3. išsaugoti Žeimenos aukštupio gamtinės ekosistemos stabilumą, biotos komponentus ir jų įvairovę;

6.4. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros vertybių kompleksus bei objektus;

6.5. atlikti mokslo tyrimus ir kaupti informaciją gamtos apsaugos, kultūros vertybių apsaugos, gamtos išteklių ir kitose srityse;

6.6. sudaryti sąlygas plėtoti rekreacinę veiklą, pirmiausia pažintinį ir kaimo turizmą, trumpalaikį poilsiavimą tam skirtose zonose bei vietose, numatytose nacionalinio parko planavimo schemoje;

6.7. reglamentuoti ūkinę veiklą bei urbanizacijos plėtotę pagal nacionalinio parko planavimo schemą bei detaliuosius planus ir kitus projektus bei teisės aktus;

6.8. puoselėti Aukštaitijos regiono kultūros tradicijas, amatus, verslus, propaguoti gamtosausug idėjas, materialinės ir dvasinės kultūros palikimą.

7. Nacionalinio parko teritorija suskirstyta į išsaugančios (rezervatai ir draustiniai), apsaugos, rekreacinės, ūkinės (miškų ūkio, žemės ūkio, vandens ūkio, komunalinio ūkio bei pramonės) ir gyvenamosios funkcijos prioriteto zonas.

Funkcinio prioriteto zonose pagal tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir tvarkymo pobūdį yra nustatytos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioms nustatomi naudojimo ir apsaugos reglamentai.

8. Nacionalinis parkas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą planavimo schemą turi apsaugos (buferinę) zoną, nustatytą už jo ribų. Jos tikslas – apsaugoti nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos ūkinės taršos, o kraštovaizdį – nuo neigiamo vizualinio poveikio reguliuojant apsaugos zonos naudojimą, ribojant statybos aukštingumą bei intensyvumą.

9. Bet kokia ūkinė, rekreacinė ar kitokia veikla nacionaliniame parke negali prieštarauti nacionalinio parko tikslams ir uždaviniams, daryti tradicinio jo kraštovaizdžio, teršti aplinkos, pažeisti ekologinės pusiausvyros.

Ūkinės bei kitokios veiklos priemonės yra reglamentuojamos. Taikomos Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos bei planavimo schemoje nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonų naudojimo ir apsaugos reglamentai.

10. Detalieji planai, statinių, kelių, inžinerinių komunikacijų ir kitų objektų statybos projektai rengiami, derinami ir tvirtinami teritorijų planavimo normų sąvado ir statybos reglamentų nustatyta tvarka. Jų sprendiniai neturi prieštarauti nacionalinio parko planavimo schemai. Statybos (rekonstravimo) ir griovimo darbai nacionaliniame parke atliekami tik turint apskrities viršininko administracijos valstybinės teritorijų ir statybos inspekcijos tarnybos leidimą.

11. Organizuoti komercinę rekreacinę veiklą nacionaliniame parke leidžiama įstatymų nustatyta tvarka.

Gidų paslaugas nacionalinio parko teritorijoje gali teikti atitinkami nacionalinio parko darbuotojai ir kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, turintys Valstybinio turizmo departamento prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos nustatyta tvarka išduotą pažymėjimą (sertifikatą).

12. Nacionalinio parko teritorijos lankymas, jo miško produktų, vandens telkinių ir kitokių išteklių naudojimas ribojamas – įvedami mokami leidimai, kurių išdavimo tvarką nustato nacionalinio parko direkcija, suderinusi šį klausimą su rajonų savivaldybėmis.

Stovyklauti, kurti laužus, važinėti ir statyti transporto priemonės nacionalinio parko teritorijoje leidžiama tik nacionalinio parko planavimo schemoje nustatytoje vietoje, laikantis parko direkcijos patvirtintų nacionalinio parko lankymo taisyklių.

Nacionalinio parko valdymas

13. Nacionalinį parką valdo biudžetinė įstaiga – nacionalinio parko direkcija (toliau vadinama – direkcija). Visas direkcijos steigėjo funkcijas vykdo Miškų ir saugomų teritorijų

departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – departamentas). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su savo pavadinimu ir sąskaitas banke

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

14. Direkcijai vadovauja nacionalinio parko direktorius (toliau vadinama – direktorius), skiriamas aplinkos viceministro – Miškų ir saugomų teritorijų departamento direktoriaus (toliau vadinama – departamento direktorius). Direktoriaus pavaduotojai skiriami departamento nustatyta tvarka.

Direkcijoje gali būti gamtos apsaugos, kultūros paveldo, rekreacijos, mokslo ir informacijos, miškininkystės bei kiti skyriai, girininkijos ir kiti padaliniai. Direkcijos nuostatus ir etatų sąrašą tvirtina departamento direktorius

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

15. Svarbiausius nacionalinio parko teritorijos apsaugos ir tvarkymo klausimus nagrinėja nacionalinio parko taryba (toliau vadinama – taryba), kuri yra direktoriaus patariamasis organas. Tarybos pirmininkas yra direktorius. Taryba teikia atitinkamus pasiūlymus direkcijai bei departamentui ir informaciją atitinkamų apskričių administracijoms ir rajonų savivaldybėms šio parko teritorijos apsaugos, naudojimo ir tvarkymo klausimais. Tarybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.

Direktoriaus pavaduotojai ir direkcijos padalinių vadovai, taip pat po vieną Utenos ir Vilniaus apskričių, Ignalinos, Švenčionių ir Utenos rajonų savivaldybių atstovą yra tarybos nariai. Šių apskričių viršininkai ir rajonų merai savo atstovus į tarybą siūlo direktoriui.

Tarybą ir jos darbo reglamentą direktoriaus teikimu tvirtina departamento direktorius.

Į tarybą gali būti įtraukti (ir į posėdžius kviečiami) kitų valstybinių ir savivaldybių institucijų atstovai, mokslininkai bei kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

16. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

17. Nacionalinio parko inspekcija pagal kompetenciją kontroliuoja fizinių ir juridinių asmenų ūkinę (taip pat ir statybinę bei rekreacinę) veiklą parko teritorijoje, turi teisę tikrinti aplinkos būklę parko apsaugos zonoje.

Nacionalinio parko darbuotojai, vykdančys kontrolės funkcijas, tarnyboje dėvi departamento jiems nustatytą uniformą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

18. Nacionalinio parko teritorijoje valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo direkcija, kitos valstybės bei savivaldos institucijos

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

19. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

Nacionalinio parko veiklos ekonominiai pagrindai

20. Nacionalinio parko žemė valdoma ir naudojama Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

21. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

22. Nacionalinio parko funkcijoms ir programoms vykdyti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Taip pat gali būti naudojamos Ignalinos, Švenčionių bei Utenos rajonų savivaldybių biudžetų lėšos, valstybinio ir Ignalinos, Švenčionių bei Utenos rajonų savivaldybių gamtos apsaugos fondų, kitų fondų lėšos, kitos teisėtai įgytos lėšos

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

23. Nacionalinio parko finansiniai ištekliai naudojami:

23.1. direkcijai išlaikyti;

23.2. nacionaliniam parkui tvarkyti, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms išsaugoti;

23.3. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams bei objektams atkurti;

23.4. tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

23.5. nacionalinio parko švietėjiškai bei auklėjamajai veiklai, pažintinei rekreacijai plėtoti, nacionalinio parko vertybėms, jų apsaugai populiarinti, parkui reklamuoti ir reprezentuoti;

23.6. kitoms su nacionalinio parko paskirtimi susijusioms priemonėms įgyvendinti

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

24. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

25. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

26. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

27. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

28. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

Direkcijos, kitų fizinių ir juridinių asmenų teisės bei pareigos

29. Lietuvos Respublikos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės savininkai ir naudotojai, jeigu jiems ribojama ūkinė veikla, turi teisę gauti atitinkamas kompensacijas ir naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

30. Nacionalinio parko teritorijoje nuolat gyvenantys asmenys turi:

30.1. pirmenybę išsinuomoti žemę, statinius bei įrenginius ūkinei veiklai;

30.2. teisę gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kompensacijas iš Lietuvos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų už nekilnojamųjų kultūros vertybių remontą, konservavimą ir restauravimą;

30.3. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24)*, i. k. 0991100NUTA00000307

31. Nacionalinio parko teritorijoje fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę verstis veikla, neprieštaraujančia nacionalinio parko tikslams ir uždaviniams.

32. Nacionalinio parko žemės savininkai ir naudotojai, kiti juridiniai bei fiziniai asmenys privalo laikytis ūkinės veiklos apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme bei kituose įstatymuose, nacionalinio parko planavimo scheme, Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomų teritorijų nuostatuose bei kituose teisės aktuose.

33. Žemės savininkai ir naudotojai negali trukdyti pažintiniais tikslais lankyti saugomų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų.

34. Direkcija turi:

34.1. pirmenybę įsigyti parke parduodamus žemės sklypus, kitą nekilnojamąjį turtą;

34.2. išimtinę teisę naudoti savo simbolius, o kartu su savivaldos institucijomis – naudoti ir tiražuoti jos teritorijai būdingų reginių bei objektų atvaizdus komerciniais tikslais.

35. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO NUOSTATAI

Bendrosios nuostatos

1. Dzūkijos nacionalinis parkas (toliau vadinama – nacionalinis parkas) įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. I-1244 Varėnos, Alytaus ir Lazdijų rajonų savivaldybių administruojamų teritorijų dalyse ir skirtas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoeikos sistemoms, reprezentuojantiems Dzūkijos etnokultūrinės srities gamtos ir kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti.

2. Nacionalinio parko veiklą reglamentuoja ir jo apsaugos bei naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas ir kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, saugomų teritorijų nuostatai, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentai, kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės aktai bei šie nuostatai.

3. Nacionalinio parko teritorija tvarkoma pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 419 „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos“ (Žin., 1997, Nr. [40-972](#)) patvirtintą planavimo schemą ir parengtus bei nustatytą tvarką suderintus ir patvirtintus miestelių ir kaimų detaliuosius (bendruosius) planus, nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo, miškotvarkos, žemėtvarkos, vandentvarkos, rekreacijos, kelių bei inžinerinių komunikacijų ir kitus projektus.

4. Atkuriant nuosavybės teises pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, nacionalinio parko žemė, vandens telkiniai ir miškai savininkams grąžinami arba perduodami nuosavybės ribotam tiksliniam naudojimui. Žemė nacionaliniame parke parduodama ar nuomojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5. Privatizuojamiems objektams, esantiems nacionaliniame parke, taikomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Privatizuojamų objektų, esančių valstybės saugomose teritorijose, naudojimo privalomosios sąlygos.

Nacionalinio parko paskirtis, apsauga ir naudojimas

6. Nacionalinio parko paskirtis yra:

6.1. išsaugoti unikalų Dainavos krašto santakinio upyno hidrografinį tinklą ir Nemuno–Merkio–Ūlos–Grūdų–Skroblaus slėnius – būdingus augalų ir gyvūnų migracijos kelius, didelės mokslinės vertės Skroblaus vidurupio, Musteikos bei Povilnio upelių aplinkos gamtinius kompleksus, raiškius Dainavos girios kontinentinių kopų masyvus, Liškiavos, Straujos, Uciekos ir Pakrykštės erozinius geomorfologinius kompleksus, Merkinės moreninį volą, Netiesų, Glyno ir Ežeryno hidrografinius objektus, Imiškių, Didžbalės, Bakanauskų ir Dėlyno pelkes, Dzūkijai būdingas miškų biocenozes, retų rūšių augalus ir gyvūnus, kitas gamtos vertybes ir paminklus;

6.2. išsaugoti ypač vertingus Merkinės ir Liškiavos istorinius archeologinius bei architektūrinius urbanistinius kompleksus, etnokultūrinės girinių bei panemunių dzūkų kaimų (Musteikos, Zervynų, Žiogelių, Dubininko, Margionių, Kašėtų, Lynežerio ir kt.) vertybes, Glyno apyežerio senovines stovyklavietes, Subartonių memorialinį kraštovaizdžio kompleksą bei kitas kultūros paveldo vertybes ir paminklus;

6.3. išsaugoti Dainavos upyno gamtinės ekosistemos stabilumą, biotos komponentus ir jų įvairovę;

6.4. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros vertybių kompleksus bei objektus;

6.5. atlikti mokslo tyrimus ir kaupti informaciją gamtos apsaugos, kultūros vertybių apsaugos, gamtos išteklių ir kitose srityse;

6.6. sudaryti sąlygas plėtoti rekreacinę veiklą, pirmiausia pažintinį ir kaimo turizmą, trumpalaikį poilsiavimą tam skirtose zonose bei vietose, numatytose nacionalinio parko planavimo schemoje;

6.7. reglamentuoti ūkinę veiklą bei urbanizacijos plėtotę pagal nacionalinio parko planavimo schemą bei detaliuosius planus ir kitus projektus bei teisės aktus;

6.8. puoselėti Dzūkijos regiono kultūros tradicijas, amatus, verslus, propaguoti gamtos apsaugos idėjas, materialinės ir dvasinės kultūros palikimą.

7. Nacionalinio parko teritorija suskirstyta į išsaugančios (rezervatai ir draustiniai), apsaugos, rekreacinės, ūkinės (miškų ūkio, žemės ūkio, vandens ūkio, komunalinio ūkio bei pramonės) ir gyvenamosios funkcijos prioriteto zonas.

Funkcinio prioriteto zonose pagal tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir tvarkymo pobūdį yra nustatytos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioms nustatomi naudojimo ir apsaugos reglamentai.

8. Nacionalinis parkas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą planavimo schemą turi apsaugos (buferinę) zoną, nustatytą už jo ribų. Jos tikslas – apsaugoti nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos ūkinės taršos, o kraštovaizdį – nuo neigiamo vizualinio poveikio reguliuojant apsaugos zonos naudojimą, ribojant statybos aukštumą bei intensyvumą.

9. Bet kokia ūkinė, rekreacinė ar kitokia veikla nacionaliniame parke negali prieštarauti nacionalinio parko tikslams ir uždaviniams, daryti tradicinio jo kraštovaizdžio, teršti aplinkos, pažeisti ekologinės pusiausvyros.

Ūkinės bei kitokios veiklos priemonės yra reglamentuojamos. Taikomos Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos bei planavimo schemoje nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonų naudojimo ir apsaugos reglamentai.

10. Detalieji planai, statinių, kelių, inžinerinių komunikacijų ir kitų objektų statybos projektai rengiami, derinami ir tvirtinami teritorijų planavimo normų sąvado ir statybos reglamentų nustatyta tvarka. Jų sprendiniai neturi prieštarauti nacionalinio parko planavimo schemai. Statybos (rekonstravimo) ir griovimo darbai nacionaliniame parke atliekami tik turint apskrities viršininko administracijos valstybinės teritorijų ir statybos inspekcijos tarnybos leidimą.

11. Organizuoti komercinę rekreacinę veiklą nacionaliniame parke leidžiama įstatymų nustatyta tvarka.

Gidų paslaugas nacionalinio parko teritorijoje gali teikti atitinkami nacionalinio parko darbuotojai ir kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, turintys Valstybinio turizmo departamento prie Valdybos reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos nustatyta tvarka išduotą pažymėjimą (sertifikatą).

12. Nacionalinio parko teritorijos lankymas, jo miško produktų, vandens telkinių ir kitokių išteklių naudojimas ribojamas – įvedami mokami leidimai, kurių išdavimo tvarką nustato nacionalinio parko direkcija, suderinusi šį klausimą su rajonų savivaldybėmis.

Stovyklauti, kurti laužus, važinėti ir statyti transporto priemonės nacionalinio parko teritorijoje leidžiama tik nacionalinio parko planavimo schemoje nustatytose vietose, laikantis parko direkcijos patvirtintų nacionalinio parko lankymo taisyklių.

Nacionalinio parko valdymas

13. Nacionalinį parką valdo biudžetinė įstaiga – nacionalinio parko direkcija (toliau vadinama – direkcija). Visas direkcijos steigėjo funkcijas vykdo Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – departamentas). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su savo pavadinimu ir sąskaitas banke

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, *Žin.*, 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

14. Direkcijai vadovauja nacionalinio parko direktorius (toliau vadinama – direktorius), skiriamas aplinkos viceministro – Miškų ir saugomų teritorijų departamento direktoriaus (toliau vadinama – departamento direktorius). Direktoriaus pavaduotojai skiriami departamento nustatyta tvarka.

Direkcijoje gali būti gamtos apsaugos, kultūros paveldo, rekreacijos, mokslo ir informacijos, miškininkystės bei kiti skyriai, girininkijos ir kiti padaliniai. Direkcijos nuostatus ir etatų sąrašą tvirtina departamento direktorius

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

15. Svarbiausius nacionalinio parko teritorijos apsaugos ir tvarkymo klausimus nagrinėja nacionalinio parko taryba (toliau vadinama – taryba), kuri yra direktoriaus patariamasis organas. Tarybos pirmininkas yra direktorius. Taryba teikia atitinkamus pasiūlymus direkcijai bei departamentui ir informaciją atitinkamų apskričių administracijoms ir rajonų savivaldybėms šio parko teritorijos apsaugos, naudojimo ir tvarkymo klausimais. Tarybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.

Direktoriaus pavaduotojai ir direkcijos padalinių vadovai, taip pat po vieną Alytaus apskrities, Varėnos, Alytaus ir Lazdijų rajonų savivaldybių atstovą yra tarybos nariai. Šios apskrities viršininkas ir rajonų merai savo atstovus į tarybą siūlo direktoriui.

Tarybą ir jos darbo reglamentą direktoriaus teikimu tvirtina departamento direktorius.

Į tarybą gali būti įtraukti (ir į posėdžius kviečiami) kitų valstybinių ir savivaldybių institucijų atstovai, mokslininkai bei kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

16. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

17. Nacionalinio parko inspekcija pagal kompetenciją kontroliuoja fizinių ir juridinių asmenų ūkinę (taip pat ir statybinę bei rekreacinę) veiklą parko teritorijoje, turi teisę tikrinti aplinkos būklę parko apsaugos zonoje.

Nacionalinio parko darbuotojai, vykdantys kontrolės funkcijas, tarnyboje dėvi departamento jiems nustatytą uniformą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

18. Nacionalinio parko teritorijoje valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo direkcija, kitos valstybės bei savivaldos institucijos

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

19. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

Nacionalinio parko veiklos ekonominiai pagrindai

20. Nacionalinio parko žemė valdoma ir naudojama Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

21. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

22. Nacionalinio parko funkcijoms ir programoms vykdyti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Taip pat gali būti naudojamos Varėnos, Alytaus bei Lazdijų rajonų savivaldybių biudžetų lėšos, valstybinio ir Varėnos, Alytaus bei Lazdijų rajonų savivaldybių gamtos apsaugos fondų, kitų fondų lėšos, kitos teisėtai įgytos lėšos

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

23. Nacionalinio parko finansiniai ištekliai naudojami:

23.1. direkcijai išlaikyti;

23.2. nacionaliniam parkui tvarkyti, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms išsaugoti;

23.3. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams bei objektams atkurti;

23.4. tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

23.5. nacionalinio parko švietėjiškai bei auklėjamajai veiklai, pažintinei rekreacijai plėtoti, nacionalinio parko vertybėms, jų apsaugai populiarinti, parkui reklamuoti ir reprezentuoti;

23.6. kitoms su nacionalinio parko paskirtimi susijusioms priemonėms įgyvendinti

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

24. Neteko galios nuo 1999-03-25

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

25. Neteko galios nuo 1999-03-25

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

26. Neteko galios nuo 1999-03-25

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

27. Neteko galios nuo 1999-03-25

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

28. Neteko galios nuo 1999-03-25

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

Direkcijos, kitų fizinių ir juridinių asmenų teisės bei pareigos

29. Lietuvos Respublikos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės savininkai ir naudotojai, jeigu jiems ribojama ūkinė veikla, turi teisę gauti atitinkamas kompensacijas ir naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

30. Nacionalinio parko teritorijoje nuolat gyvenantys asmenys turi:

30.1. pirmenybę išsinuomoti žemę, statinius bei įrenginius ūkinei veiklai vykdyti;

30.2. teisę gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kompensacijas iš Lietuvos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų už nekilnojamųjų kultūros vertybių remontą, konservavimą ir restauravimą;

30.3. Neteko galios nuo 1999-03-25

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

31. Nacionalinio parko teritorijoje fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę verstis veikla, neprieštaraujančia nacionalinio parko tikslams ir uždaviniams.

32. Nacionalinio parko žemės savininkai ir naudotojai, kiti juridiniai bei fiziniai asmenys privalo laikytis ūkinės veiklos apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme bei kituose įstatymuose, nacionalinio parko planavimo schemeje, Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomų teritorijų nuostatuose bei kituose teisės aktuose.

33. Žemės savininkai ir naudotojai negali trukdyti pažintiniais tikslais lankyti saugomų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų.

34. Direkcija turi:

34.1. pirmenybę įsigyti parke parduodamus žemės sklypus, kitą nekilnojamąjį turtą;

34.2. išimtinę teisę naudoti savo simboliką, o kartu su savivaldos institucijomis – naudoti ir tiražuoti jos teritorijai būdingų reginių bei objektų atvaizdus komerciniais tikslais.

35. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO NUOSTATAI

Bendrosios nuostatos

1. Žemaitijos nacionalinis parkas (toliau vadinama – nacionalinis parkas) įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. I-1244 Plungės ir Skuodo rajonų savivaldybių administruojamų teritorijų dalyse ir skirtas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoeikos sistemoms, reprezentuojantiems Žemaitijos etnokultūrinės srities gamtos ir kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti.

2. Nacionalinio parko veiklą reglamentuoja ir jo apsaugos bei naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas ir kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, saugomų teritorijų nuostatai, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentai, kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės aktai bei šie nuostatai.

3. Nacionalinio parko teritorija tvarkoma pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 415 „Dėl Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ (Žin., 1997, Nr. [38-941](#)) patvirtintą planavimo schemą ir parengtus bei nustatytą tvarka suderintus ir patvirtintus miestelių ir kaimų detaliuosius (bendruosius) planus, nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo, miškotvarkos, žemėtvarkos, vandentvarkos, rekreacijos, kelių bei inžinerinių komunikacijų ir kitus projektus.

4. Atkuriant nuosavybės teises pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, nacionalinio parko žemė, vandens telkiniai ir miškai savininkams grąžinami arba perduodami nuosavybės ribotam tiksliniam naudojimui. Žemė nacionaliniame parke perduodama ar nuomojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5. Privatizuojamiems objektams, esantiems nacionalinio parko teritorijoje, taikomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Privatizuojamų objektų, esančių valstybės saugomose teritorijose, naudojimo privalomosios sąlygos.

Nacionalinio parko paskirtis, apsauga ir naudojimas

6. Nacionalinio parko paskirtis yra:

6.1. išsaugoti didžiausią Žemaitijoje ežeringą miškingą gamtinį kompleksą, mokslui ypač vertingus miškingus Plokštinės ir Rukundžių pelkynus, Platelių ežero, Laumalėnų ir Šilinės hidrografinius kompleksus, raiškaus moreninio (Mikytų, Pučkorių) ir keiminio (Šarnelės, Jazdauskiškių, Grigaičių) kraštovaizdžio etalonus, Gardų ozą, Medsėdžių ir Liepijos limnokeimus, Babrungo ir Mergupio slėnius, Paburgės, Siberijos, Pakastuvos, Užpelkių, Ertenio ir Paparčių pelkes, savitas Paplateljės, Šeirės ir Pailgio miškų bei Juodupio pelkėtų pievų biocenozės, retų rūšių augalus ir gyvūnus, kitas gamtos vertybes ir paminklus;

6.2. išsaugoti ypač vertingą ir sudėtingą Šiaurės Žemaitijos archeologinį kompleksą su Mikytų, Šarnelės, Pučkorių, Gegrėnų, Pagardenio ir kitais piliakalniais bei alkakalniais, Šventorkalnio senovinę gyvenvietę bei piliavietę, Žemaičių Kalvarijos (Gardų) urbanistinį kompleksą ir sakralinės architektūros ansamblį, Platelių dvaro ir parko kompleksą, etnokultūrinės vertės požymius išlaikiusius Beržoro, Stirbaičių ir Visvainių kaimus, kitas kultūros paveldo vertybes ir paminklus;

6.3. išsaugoti Šiaurvakarių Žemaitijos vandenskyros gamtinės ekosistemos stabilumą, biotos komponentus ir jų įvairovę;

6.4. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros vertybių kompleksus bei objektus;

6.5. atlikti mokslo tyrimus ir kaupti informaciją gamtos apsaugos, kultūros vertybių apsaugos, gamtos išteklių ir kitose srityse;

6.6. sudaryti sąlygas plėtoti rekreacinę veiklą, pirmiausia pažintinį ir kaimo turizmą, trumpalaikį poilsiavimą tam skirtose zonose bei vietose, numatytoje nacionalinio parko planavimo schemoje;

6.7. reglamentuoti ūkinę veiklą bei urbanizacijos plėtotę pagal nacionalinio parko planavimo schemą bei detaliuosius planus ir kitus projektus bei teisės aktus;

6.8. puoselėti Žemaitijos regiono kultūros tradicijas, amatus, verslus, propaguoti gamtos apsaugos idėjas, materialinės ir dvasinės kultūros palikimą.

7. Nacionalinio parko teritorija pagal gamtos ir kultūros vertybes, jų pobūdį, apsaugos būdus ir naudojimo galimybes skirstoma į išsaugančios (rezervatai ir draustiniai), apsaugos, rekreacinės, ūkinės (miškų ūkio, žemės ūkio, vandens ūkio, komunalinio ūkio bei pramonės) ir gyvenamosios funkcijos prioriteto zonas.

Funkcinio prioriteto zonose pagal tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir tvarkymo pobūdį yra nustatytos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioms nustatomi naudojimo ir apsaugos reglamentai.

8. Nacionalinis parkas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą planavimo schemą turi apsaugos (buferinę) zoną, nustatytą už jo ribų. Jos tikslas – apsaugoti nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos ūkinės taršos, o kraštovaizdį – nuo neigiamo vizualinio poveikio reguliuojant apsaugos zonos naudojimą, ribojant statybos aukštumą bei intensyvumą.

9. Bet kokia ūkinė, rekreacinė ar kitokia veikla nacionaliniame parke negali prieštarauti nacionalinio parko tikslams ir uždaviniams, darkyti tradicinio jo kraštovaizdžio, teršti aplinkos, pažeisti ekologinės pusiausvyros.

Ūkinės bei kitokios veiklos priemonės yra reglamentuojamos. Taikomos Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos bei planavimo schemoje nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonų naudojimo ir apsaugos reglamentai.

10. Detalieji planai, statinių, kelių, inžinerinių komunikacijų ir kitų objektų statybos projektai rengiami, derinami ir tvirtinami teritorijų planavimo normų sąvado ir statybos reglamentų nustatyta tvarka. Jų sprendiniai neturi prieštarauti nacionalinio parko planavimo schemai. Statybos (rekonstravimo) ir griovimo darbai nacionaliniame parke vykdomi tik turint apskrities viršininko administracijos valstybinės teritorijų ir statybos inspekcijos tarnybos leidimą.

11. Organizuoti komercinę rekreacinę veiklą nacionaliniame parke leidžiama įstatymų nustatyta tvarka.

Gidų paslaugas nacionalinio parko teritorijoje gali teikti atitinkami nacionalinio parko darbuotojai ir kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, turintys Valstybinio turizmo departamento prie Valdybos reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos nustatyta tvarka išduotą pažymėjimą (sertifikatą).

12. Nacionalinio parko teritorijos lankymas, jo miško produktų, vandens telkinių ir kitokių išteklių naudojimas ribojamas – įvedami mokami leidimai, kurių išdavimo tvarką nustato nacionalinio parko direkcija, suderinusi šį klausimą su rajonų savivaldybėmis.

Stovyklauti, kurti laužus, važinėti ir statyti transporto priemones nacionalinio parko teritorijoje leidžiama tik nacionalinio parko planavimo schemoje nustatytoje vietose, laikantis parko direkcijos patvirtintų nacionalinio parko lankymo taisyklių.

Nacionalinio parko valdymas

13. Nacionalinį parką valdo biudžetinė įstaiga – nacionalinio parko direkcija (toliau vadinama – direkcija). Visas direkcijos steigėjo funkcijas vykdo Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – departamentas). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su savo pavadinimu ir sąskaitas banke

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

14. Direkcijai vadovauja nacionalinio parko direktorius (toliau vadinama – direktorius), skiriamas aplinkos viceministro – Miškų ir saugomų teritorijų departamento direktoriaus (toliau vadinama – departamento direktorius). Direktoriaus pavaduotojai skiriami departamento nustatyta tvarka.

Direkcijoje gali būti gamtos apsaugos, kultūros paveldo, rekreacijos, mokslo ir informacijos, miškininkystės bei kiti skyriai, girininkijos ir kiti padaliniai. Direkcijos nuostatus ir etatų sąrašą tvirtina departamento direktorius

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

15. Svarbiausius nacionalinio parko teritorijos apsaugos ir tvarkymo klausimus nagrinėja nacionalinio parko taryba (toliau vadinama – taryba), kuri yra direktoriaus patariamasis organas. Tarybos pirmininkas yra direktorius. Taryba teikia atitinkamus pasiūlymus direkcijai bei departamentui ir informaciją atitinkamų apskričių administracijoms ir rajonų savivaldybėms šio parko teritorijos apsaugos, naudojimo ir tvarkymo klausimais. Tarybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.

Direktoriaus pavaduotojai ir direkcijos padalinių vadovai, taip pat po vieną Telšių ir Klaipėdos apskričių, Plungės ir Skuodo rajonų savivaldybių atstovą yra tarybos nariai. Šių apskričių viršininkai ir rajonų merai savo atstovus į tarybą siūlo direktoriui.

Tarybą ir jos darbo reglamentą direktoriaus teikimu tvirtina departamento direktorius.

Į tarybą gali būti įtraukti (ir į posėdžius kviečiami) kitų valstybinių ir savivaldybių institucijų atstovai, mokslininkai bei kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

16. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

17. Nacionalinio parko inspekcija pagal kompetenciją kontroliuoja fizinių ir juridinių asmenų ūkinę (taip pat ir statybinę bei rekreacinę) veiklą parko teritorijoje, turi teisę tikrinti aplinkos būklę parko apsaugos zonoje.

Nacionalinio parko darbuotojai, vykdantys kontrolės funkcijas, tarnyboje dėvi departamento jiems nustatytą uniformą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

18. Nacionalinio parko teritorijoje valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo direkcija, kitos valstybės bei savivaldos institucijos

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

19. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

Nacionalinio parko veiklos ekonominiai pagrindai

20. Nacionalinio parko žemė valdoma ir naudojama Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

21. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

22. Nacionalinio parko funkcijoms ir programoms vykdyti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Taip pat gali būti naudojamos Varėnos, Alytaus bei Lazdijų rajonų savivaldybių biudžetų lėšos, valstybinio ir Varėnos, Alytaus bei Lazdijų rajonų savivaldybių gamtos apsaugos fondų, kitų fondų lėšos, kitos teisėtai įgytos lėšos

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

23. Nacionalinio parko finansiniai ištekliai naudojami:

23.1. direkcijai išlaikyti;

23.2. nacionaliniam parkui tvarkyti, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms išsaugoti;

23.3. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams bei objektams atkurti;

23.4. tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

23.5. nacionalinio parko švietėjiškai bei auklėjamajai veiklai, pažintinei rekreacijai plėtoti, nacionalinio parko vertybėms, jų apsaugai populiarinti, parkui reklamuoti ir reprezentuoti;

23.6. kitoms su nacionalinio parko paskirtimi susijusioms priemonėms įgyvendinti

Punkto pakeitimai:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

24. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

25. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

26. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

27. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

28. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

Direkcijos, kitų fizinių ir juridinių asmenų teisės bei pareigos

29. Lietuvos Respublikos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės savininkai ir naudotojai, jeigu jiems ribojama ūkinė veikla, turi teisę gauti atitinkamas kompensacijas ir naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

30. Nacionalinio parko teritorijoje nuolat gyvenantys asmenys turi:

30.1. pirmenybę išsinuomoti žemę, statinius bei įrenginius ūkinei veiklai vykdyti;

30.2. teisę gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kompensacijas iš Lietuvos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų už nekilnojamųjų kultūros vertybių remontą, konservavimą ir restauravimą;

30.3. *Neteko galios nuo 1999-03-25*

Punkto naikinimas:

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin. 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

31. Nacionalinio parko teritorijoje fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę verstis veikla, neprieštaraujančia nacionalinio parko tikslams ir uždaviniams.

32. Nacionalinio parko žemės savininkai ir naudotojai, kiti juridiniai bei fiziniai asmenys privalo laikytis ūkinės veiklos apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme bei kituose įstatymuose, nacionalinio parko planavimo schemeje, Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomų teritorijų nuostatuose bei kituose teisės aktuose.

33. Žemės savininkai ir naudotojai negali trukdyti pažintiniais tikslais lankyti saugomų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų.

34. Direkcija turi:

34.1. pirmenybę įsigyti parke parduodamus žemės sklypus, kitą nekilnojamąjį turtą;

34.2. išimtinę teisę naudoti savo simboliką, o kartu su savivaldos institucijomis – naudoti ir tiražuoti jos teritorijai būdingų reginių bei objektų atvaizdus komerciniais tikslais.

35. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [307](#), 1999-03-19, Žin., 1999, Nr. 27-765 (1999-03-24), i. k. 0991100NUTA00000307

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1273 "Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo" dalinio pakeitimo